

1.

1.

2 *

3.

4.

5.

6.

175

1776, 20.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE
EXCEPTIONE TESTAMENTI
INOFFICIOSI

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO
IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE II. MART. ANNO MDCCCLXXV.
DEFENDET
TRAVGOTT EPHRAIM KRUMBHOLZ
CAMENTIENS. LVSAT.

LIPSIAE
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

DEUTSCHES
REICH
EXEKTIV-TESTAMENT
VON
KONIGLICHEN
HOCHSCHULE
HALLER
UNIVERSITÄT
MAGDEBURG
VERLEBEN
VON
KONIGLICHEN
HOCHSCHULE
HALLER
UNIVERSITÄT
MAGDEBURG

DE
EXCEPTIONE TESTAMENTI
IN OFFICIOSI.

---

§. I.

In officiosum testamentum illud vulgo dicunt, *quod recte quidem factum est, sed non ex officio pietatis, ut est apud MARCIANVM in L. 2. π. de inoffic. testam.* Quale vero illud pietatis sit officium, vtrum quod moralis doctrina iuber, quodue ad humanitatis praecepta sese refert, et ad imperfectas obligationes respicit, an vero ciuilis quaedam subintelligenda sit pietatis officii notio, dubium videtur. Magis putem, ad illud pietatis officium respexisse Iureconsultos, quod simul in ciuilibus institutis sua habet fundamenta. Putarunt enim Decemuiri, natura quasi liberis ius perfectum competere in bona parentum, idque eo magis adferendum videbatur, cum sacras alligata bonis ex Pontificum iure communia familias essent, atque in qua communione *συνδοκία* illa, quam intestati causam facit BYNKERSHOEK. in
* 2 *Obseru.*

Obseru. L.II. c. 1. Recte ergo dici poterat, eum, qui a bonis, ad quae ius ipsi competit ex ciuilibus institutis, excludit, agere contra officium pietatis scilicet ciuilis, id est, ex ciuilibus institutis simul introductae. Forfan eo respexit GAIVS in *L. 4. π. de inoff. testam.* cum scriberet. *Non est enim consentiendum parentibus, qui INIURIAM aduersus liberos suos testamento inducunt, quod plerumque faciunt, maligne circa Sanguinem suum inferentes IUDICIUM nouercalibus delinquentis instigationibus corrupti.*

§. II.

Hoc ipsum ius successione intestatae, quod exheredatione et praeteritione eripi videbatur, et quidem *iniuria maligne inferendo iudicium*, id est, cum nulla veraque causa adesset, ad quam eriperentur bona, causam continet, cur non liberi tantum quaererentur apud centumuiros, ad quod iudicium deducendae causae de rescindendis testamentis, vt docuit C VIACIVS *Obseru. L. III. c. XXII* sed et parentes, imo et fratres, non alii sanguine et propinquitate iuncti. Testis est VLP IANVS in *L. 1. π. de inoffic. testam.* Scribit: *Sciendum est, frequentes esse inofficiosi querelas, omnibus enim tam parentibus, quam liberis de inofficioso licet disputare. Cognati enim proprii, qui sunt ultra fratrem, melius facerent, si se sumtibus inanibus non vexarent, cum optinere spem non habent.* Non vero ad solam illam ciuilem coniunctionem respexere, etiam simul humanitatis rationem habuere atque pietatis ex procreatione prouenientis. Hinc VALFRIVS MAX. *Memorab. L. VII. c. 7.* cum referret M. Anneum Carseolanum ab aunculo Sufenate adoptatum, quamuis ex sua exiisset familia atque in Sufenatis familiam et sacra transisset, cum a naturali Patre in testamento esset praeteritus, apud centumuiros testamentum rescidisse, recte obseruat: *arctissimum inter homines procreationis vinculum patris simul voluntatem et principis*

pit viri scilicet Pompeii Magni, qui testamentum signauerat, auctoritatem superasse.

§. III.

Non inquiram in origines introducti huius remedii, multum dixit Corn. v. BYNKERSHOEK. *Obseru. L. II. Cap. 12.* et HEINECCIUS in *Antiqu. Roman. L. II. Tit. XVIII. §. 5.* Moribus tribuunt quibus et tribuit Ian. a COSTA. *Instit. Lib. II. Tit. XVII.* et recte, si ex rebus coram centumuiris iudicatis mores origines coepisse dicas, non ex interpretatione prudentum, nisi illam subintelligas interpretationem, quae per disputationes coram centumuiris facta. His enim disputationibus fictio colorque infaniae tribui absque dubio debet, cuius causa, vt rationem optinerent centumuiroi, rescindendi, quasi nullum esset, quippe a furioso factum. An vero nos hodie adhuc hac fictione vtamur, vehementer dubito, quippe inofficiosum in hoc deprehendendum, quod causa exheredationis falsa dicatur. Consentit STRVVIVS in *Euolut. Controu. Exercit. X. Thef. III.* Sed hoc vtitur argumento: quia Imperator de hac querela constituisset, qui non opus habuisset ad legem aliquam condendam aliquo colore.

§. IV.

Cum dicatur querela, haud vero actio, hanc referunt docti causam, quia cognati proprie non accusare et litigare, sed conueniri inter se dicantur, autore aduocato VOSSIO *Instit. Orat. L. I. cap. VI. §. 2.* Sed vix est, vt huic opinioni subscribam. Non enim necesse est, vt contra quem lis moueatur, sit cognatus, conuenitur enim contra heredem scriptum, qui et extraneus esse potest. Imo si respicias quod querela versus demortuum patrem directa, quasi ille furiosus fuerit, cum conderet testamentum: nec me hoc monet, quippe agit filius contra patrem praecudicio de eo agnoscendo atque alendo. Sic, e. g. apud VLPIANVM in

L. 3. §. 2. *π.* de agnosc. alend. liber. agit contra auum nepos. Ita sane legitur. Quid ergo, si quis post mortem patris nascatur auo superstate, in cuius potestate recasurus est: ut si ex filio eius susceptus probetur? videndum, quid dici debeat et certe probandum est, cum auo *PRAEIVDICIVM* de partu agnoscendo similiter *AGENDVM*. Nonne potius dicendum fuisset, conquerendum esse nepoti, si ea vera nominis ratio esset. Quapropter potius ea probabilior videtur ratio, quod quasi super valore testamenti apud centumuiros instituta disputatio seu quaestio dicta, cum actio seu formula nulla adesset, qua experiendum fuisset, imo nec actio concipi poterat, cum deficeret ius, quippe ex lege per imperium paternum liceret exheredare filium. Non ergo agi poterat, cum stricto iure valeret, at queri licebat, quod exheredando contra pietatis officium actum sit.

§. V.

Quae cum ita sint, quoties ex Iustiniano iure filius ex iusta quidem, sed quam falsam dicit causam, ab hereditate paterna exclusus est nominatim, recte querelam illam inofficiosi mouet, contra heredem, qui ex illo testamento, in quo filius exclusus, hereditatem adiit. Petit itaque, ut tanquam inofficiosum rescindatur, simulque petit, ut pro intestato herede declaretur. Inuoluit itaque ipsa querela inofficiosi hereditatis petitionem intestatam per fictionem prius remoto testamento. Iam sicut agit, si heres adiit hereditatem, ita potest moueri quaestio, an ea querela filius per modum *exceptionis* possit uti. Fac mortuo patre filium hereditatem patris possidere, eundem vero a patre in testamento iuste at inique esse exheredatum; cum, qui possidet, non agat in rem, recte expectabit, donec institutus heres petat hereditatem. Ea vero instituta petitione repellere an-
nititur

nititur exceptione inofficiosi scriptum heredem, seque in hereditate intestata tueri: quaeritur: an recte?

§. VI.

Si verum est, quod teste *VLPIANO* in *L. I. π. de Except. Praescr. et praeiud.*: *Agere is videatur, qui exceptione utitur, nam reus in exceptione actor est*, omnino filius loco actionis recte exceptione utatur; nam excipiendo querelam mouet contra testamentum, quod sit inofficiosum. Quare recte *BOEHMERVS de Actionb. Sect. II. Cap. III. §. 19.* hanc testamenti inofficiosi exceptionem inter eas numerat, quae hereditatis petitioni obiici possunt. Sed opposita hac exceptione quaeritur, quis probare teneatur, utrum filius, falsam causam esse, an heres causae veritatem probare obstrictus sit. Puto omnino actorem, qui replicat veram esse causam, hanc probare debere veritatem. Non enim tantum causa, quare filius exheredatus, vera esse negatur, ut propterea, uti in negatiuis obseruatur, filius a negatiua illa probatione liberandus, verum etiam praesumptione iuris, donec probetur contrarium, tutus erit. Cum enim per leges quilibet bonus praesumitur, non potest filius ingratus haberi, et ideo causa a patre exheredationis eo ipso pro vera non habenda, donec docuerit heres, eandem veram esse.

§. VII.

Tandem grauior legibusque vix decisa datur dubitatio, an et exceptio inofficiosi testamenti intra quinquennium sit opponenda. Constat enim querelam ipsam praescriptione quinquennii tolli. Posset itaque concludi, cum in locum ipsius querelae opponatur exceptio et excipiendo quasi actor considerandus sit, omnino intra quinquennium opponendam. Neque haec ratio verisimilitudinis atque probabilitatis argumento destituitur. Tamen in contrariam potius abire malo opinionem, eamque, quousque hereditas peti potest, eo usque

que etiam hac exceptione filium vti posse puto. Sicut enim querelae inofficiosi praescriptionis tempus breuius in odio ob patri iniuriam illatam ficto furore quaerendum, quod odium amplius vix extabit, maxime in exceptione, quae ex falsa causa exheredationis erroris arguit patrem, non furoris; ita cessante odio, ad effectum ex odio prouenientem vix respici poterit. Dein cum filius hereditatem possidet, vt propterea agere ipsi necesse non sit, hac exceptione prius vti nequit, quam si heres aget ex testamento. Cum iura vero heredi concedunt, vt intra triginta annos adhuc agere possit, necesse est, vt sua exceptione eo tempore se tueri possit, quo actio contra eum mota. Secus vero in querela, vbi ab arbitrio filii pendet, an querelam mouere velit, tunc negligentia imputanda filio non agenti, quae cessat in filio non excipiente, si contra eum non agatur.

Leipzig, Diss., 1776 A-G

f

TA-70L

aus 34 Stk. bisher verkauft

VD
18

1776, 20.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE
EXCEPTIONE TESTAMENTI
INOFFICIOSI

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.
SOCIO
IN AVDITORIO IVRIDICO
DIE II. MART. ANNO MDCCCLXXVI.
DEFENDET
TRAVGOTT EPHRAIM KRUMBHOLZ
CAMENTIENS. LVSAT.

LIPSIAE
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

